

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
Fylkets hus Postboks 2560
7735 STEINKJER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ragnhild Torsdatter Grønvold, 74 16 80 24

Klage over avslag på innsyn - opphevelse og hjemsendelse for ny vurdering

Statsforvalteren i Trøndelag mottok ovennevnte klagesak den 27. april 2022. Statsforvalteren er klageinstans for fylkeskommunens og kommunene i Trøndelags vedtak etter offentleglova (offl.), jf. § 32.

Sakens bakgrunn

cDynamics ba den 21. april 2022 om innsyn i anbud fra Metro-Opus AS. Trøndelag fylkeskommune ga innsyn i en sladdet versjon den 22. april 2022. cDynamics ba om begrunnelse for den etter deres syn for omfattende sladdingen pr. avsnitt, og klaget samtidig samme dag. Det var vist til at det ikke var begrunnet hvorfor det ikke gis innsyn. Fylkeskommunen opprettholdt sitt avslag den 25. april 2022. Begrunnelsen var som følger:

«Denne anbudskonkurransen er av en art som gjør det vanskelig å gi innsyn i store deler av konkurrenters tilbud. Dette som følge av at det evalueres på en ideskisse som er hoveddelen av evalueringen. Det samme gjelder prosjektplan/gjennomføringsplan. Begge tilbudene inneholder beskrivelser og formuleringer som i og for seg betraktes som forretningshemmeligheter, og det er viktig for oss å ikke røpe for mye den ene eller andre veien for å sikre god konkurranse i markedet både hos oss og andre.»

Begrunnelse for sladding av kapitler:

Side 2 Innholdsfortegnelse. Intensjonsavtale sladdet pga. forretningshemmelighet.

Side 3 pkt. 1.2 Innledning. Forretningshemmelighet.

Side 5 pkt. 1.3 Ideskisse. Forretningshemmelighet og taushetsbelagt.

Side 5 pkt. 1.4 Ideskisse. --II--

Side 6 pkt. 1.5 Ideskisse. Forretningshemmelighet.

Side 6 pkt. 1.6 Gjennomføringsevne. Forretningshemmelighet.

Side 7 pkt. 1.7 Konkretisering etter Dialogmøte. Referat fra et lukket møte mellom Oppdragsgiver og Levarandør. Forretningshemmelighet og taushetsbelagt.

Side 8 pkt. 1.8 Teknologi. Forretningshemmelighet og taushetsbelagt.

Side 9 pkt. 1.9 Fartøy. Forretningshemmelighet.

Side 10-13. pkt. 2. SSA-O Gjennomføring. Forretningshemmelighet.

Side 13 pkt. 3. SSA-O Pris. - Pris fremgår av tildelingsbrevet, så sladdingen her sees på som irrelevant.

Side 14 pkt. 4. Vedlegg. Forretningshemmelighet og taushetsbelagt. Samt personvern.»

Fylkeskommunen sendte saken til Statsforvalteren for klagebehandling dagen etter.

Saken gjelder innsyn i valgt tilbyder av utslippsfri metro til sjøs, revidert tilbud, «Kartlegging av løsninger på utfordringer ved mindre rutegående fartøy».

Vedleggene fulgte ikke med oversendelsen.

Statsforvalteren bemerker

Som nevnt er Statsforvalteren klageinstans for kommunenes og fylkeskommunenes vedtak om avslag etter offentleglova. Se § 32 første ledd tredje setning.

Statsforvalterens myndighet som klageinstans framgår av forvaltningsloven (fvl.) § 34, og av andre ledd følger det at vi kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Med dette menes at vi kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, om det er truffet av rette myndighet, og om det er blitt til på lovlig måte. I tillegg kan Statsforvalteren prøve førsteinstansens skjønnsutøvelse, om vedtaket bygger på riktig faktum, og om det kommer i strid med ulovfestede regler for saksbehandlingen. Med dette menes om vedtaket innebærer myndighetsmisbruk, dvs. om vedtaket er motivert ut fra utenforliggende eller usaklige hensyn, om avgjørelsen bærer preg av vilkårlighet eller om det innebærer usaklig forskjellsbehandling.

I fvl. § 34 annet ledd siste punktum er det imidlertid bestemt at statlig organ som er klageinstans for kommunale vedtak skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønn.

Klagen er satt fram i rett tid, og klager har rettslig klageinteresse. Klagen kan tas til behandling, jf. fvl. §§ 28 og 29.

Lovgrunnlaget - utgangspunkt

Formålet med offentleglova er å legge til rette for at offentlig virksomhet er åpen og gjennomiktig, for slik å styrke informasjons- og ytringsfriheten, den demokratiske deltagelsen, rettsikkerheten for den enkelte, tilliten til det offentlige og kontrollen fra allmennheten. Loven skal også legge til rette for viderebruk av offentlig informasjon.

Alle og enhver kan etter offl. § 3 som hovedregel få innsyn i bl.a. kommunens saksdokument, journaler og lignende register. For å kunne nekte innsyn, må det finnes en hjemmel i lov for dette. I offentleglovas kapittel 3 er det gitt en rekke bestemmelser som begrenser innsynsretten. Dersom kommunen «kan» avslå krav om innsyn, må det som regel også foretas en vurdering av om det er likevel skal gis innsyn, dvs. skal praktiseres meroffentlighet, jf. offl. § 12.

Når det er dokumenter osv. som inneholder opplysninger som er taushetspliktige, bl.a. etter fvl § 13 – «*noens personlige forhold*» eller «*tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår*», kan det ikke praktiseres meroffentlighet. Dette stiller seg annerledes dersom det i det aktuelle tilfellet kan gjøres unntak fra reglene om taushetsplikt.

Offentleglova § 13

Første ledd i bestemmelsen lyder: «*Opplysninger som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne frå innsyn.*»

Bestemmelsen er følgelig ikke noen selvstendig hjemmel for å avslå et innsynskrav, det må også vises til den bestemmelsen som gir taushetsplikt. I dette tilfellet er det ikke vist til de konkrete hjemlene som er brukt. Ut fra at det er begrunnet med at innsyn ikke kan gis i større utstrekning pga. forretningshemmeligheter, legger vi til grunn at det er offl. § 13 jf. forvaltningsloven § 13 første ledd 2 som er brukt. Vi minner om at hjemler skal angis eksplisitt.

I anbudskonkurranser vil det ofte kunne være grunnlag for hemmelighold pga. taushetspliktige forretningshemmeligheter, jf fvl. § 13.

Selv om opplysninger er taushetspliktige i utgangspunktet, kan det gis innsyn i disse i noen tilfeller. Bl.a. kan den det gjelder ha gitt samtykke, eller det kan være slik at ingen berettiget interesse tilsier hemmelighold lenger. Se fvl. § 13 a, som er den relevante bestemmelsen i dette tilfellet. Selv om en skulle komme fram til at noen av alternativene kan komme til anvendelse, er ikke forvaltningen pliktig til å gi ut opplysningene.

Fvl. § 13a – nr. 3 – ingen berettiget interesse tilsier hemmelighold

I denne lovbestemmelse er det gitt unntak dersom opplysningene er allment kjent, eller allment tilgjengelige, og ingen berettiget interesse dermed tilsier videre hemmelighold.

Statsforvalteren ser av sakens dokumenter at teksten under avsnittene 1.8 og 1.9 om teknologi og fartøy er unntatt fra innsyn. Etter det vi kan se, synes teksten her i stor grad å være hentet fra hjemmesiden til de aktuelle firmaene. Dette er opplysninger som må anses om allment tilgjengelig, og som taushetsplikten ikke er til hinder for at kan gis ut. Som nevnt er ikke forvaltningen pliktig til å gi ut disse opplysningene, men må da etter vårt syn vurdere merinnsyn etter offl. § 11.

Offentleglova § 29 – hvilket organ skal avgjøre innsynskravet

Bestemmelsens første ledd første setning lyder:

«Eit organ som mottek eit innsynskrav, skal vurdere kravet konkret og sjølvstendig.»

Vi er kjent med at tilbydere ofte legger ved en sladdet kopi av sitt tilbud. Dette fritar imidlertid ikke forvaltningsorganet fra å foreta en selvstendig vurdering av innsynskravet og eventuelle hjemler for å nekte innsyn. Det kan synes som at det ikke er foretatt noen selvstendig vurdering i dette tilfellet, med henvisning som nevnt over til opplysninger som vi mener å gjenfinne på virksomhetenes hjemmesider.

Konklusjon og vedtak

På bakgrunn av ovenstående, sakens dokumenter fatter Statsforvalteren følgende

V e d t a k:

Fylkeskommunens avslag på krav om innsyn oppheves og hjemsendes for ny vurdering. Bakgrunnen for dette er som nevnt over, og at Statsforvaltere derfor mener fylkeskommunen har anvendt loven feil, ved at det ikke er vurdert om opplysninger som vi oppfatter at er allment tilgjengelige kunne gis ut, og ellers ikke synes å ha foretatt en selvstendig vurdering. Feilen anses å ha hatt betydning for resultatet i saken. Det oppheves derfor pga. ugyldighet.

Statsforvalterens vedtak er endelig, og kan ikke påklages videre i forvaltningen.

Med hilsen

Kjetil Ollestad (e.f.)
leder for juridisk seksjon
Kommunal- og justisavdelingen

Ragnhild Torsdatter Grønvold
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

CDYNAMICS AS

Narviga 12

4633

KRISTIANSAND S